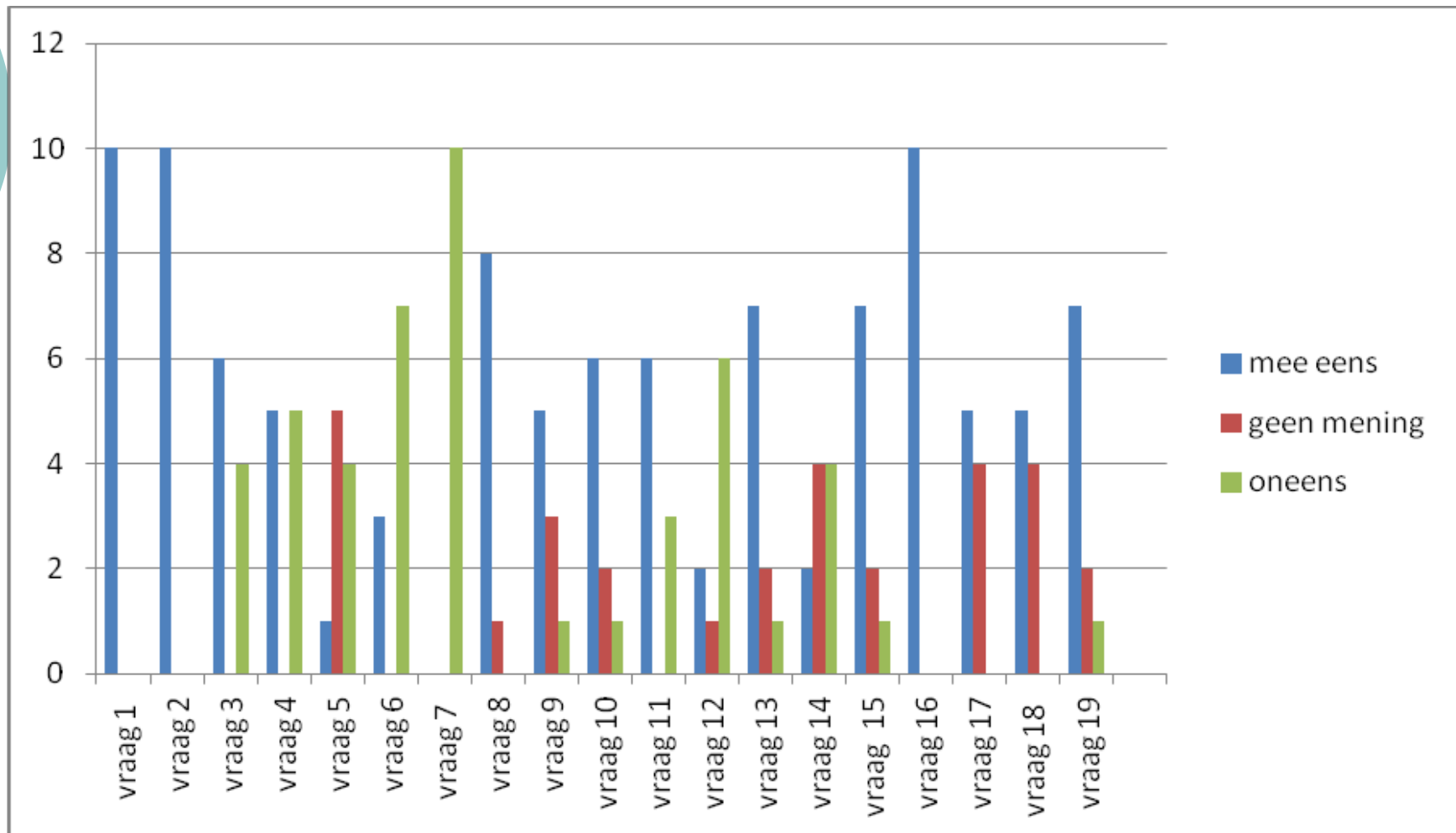

Grafiek vragenlijst diagnostische rekengesprekken

Het diagnostisch rekengesprek

HOE EN WANNEER

2015, Louki Visser

Een (diagnostisch)rekengesprek is:

- Is de interactie tussen

De
leerling

De
leerkracht

De
lessstof

Het geeft extra informatie over:

- Begrijpt de leerling wat het probleem is in een opgave en wat er wordt gevraagd.
- Hoe gaat hij te werk (hoe denkt het, hoe redeneert het, welke tussenstappen neemt het en welke mogelijke fouten maakt hij).
- Wat kan hij als ik de opgave gemakkelijker of concreter maak
- In hoeverre begrijpt hij de hulp die ik aanreik en kan hij die toepassen

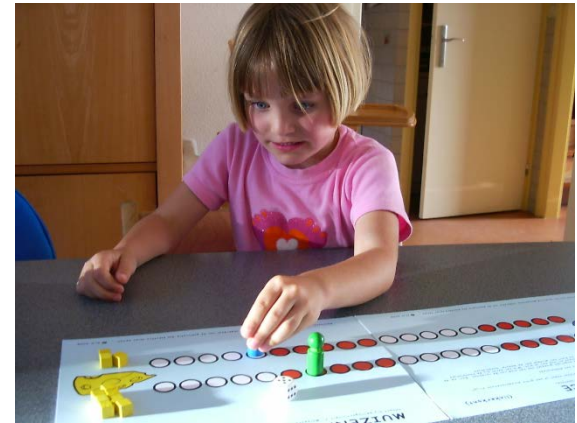
Twee soorten rekengesprekken

Het rekengesprek kan iedereen houden op elk moment, ook de leerkrachten in de onderbouw dmv peilingspelletjes

Zie filmpje op [leraar24 peilingspelletje](https://www.leraar24.nl/video/1655#tab=0)

<https://www.leraar24.nl/video/1655#tab=0>

Het diagnostisch rekengesprek vindt vaak plaats vanaf groep (3)4, wanneer echte stagnatie dreigt.

rekengesprek

Een rekengesprek kan worden gehouden wanneer:

- Je in de onderbouw een rekenspel speelt en je weten wil wat het kind al beheerst
- het kind steeds veel fouten heeft in een bepaald soort som.
- Je merkt dat het kind er zelf niet uitkomt
- Je ziet een specifieke fout.
Zoals $36 + 45 = 711$ of $24 \times 5 = 1020$
- Als check voor een toets bij zwakke II. of juist als uitdaging voor de plus groep.
- Na een methodetoets
- Als aanmoediging nodig blijkt.

Waar en Wanneer?

- Aan de instructie tafel, bij het kind aan tafel of even op de gang.
- Dit hoeft niet altijd gepland te worden, maar kan soms ook spontaan gebeuren.
- Wanneer gepland dan kan een rustig plekje de oplossing bieden

Het diagnostische rekengesprek

- Gesprek bestaat uit twee delen
 - I gespreksdeel rekenbeleving
 - II rekeninhoudelijk gesprek

Wanneer ga je hiertoe over:

- Wanneer het kind hardnekkig fouten blijft maken. Het een zorg aan het worden is.
- De aandacht niet bij het rekenen kan houden. Vooral tijdens instructie momenten. Vaak en na herhaalde uitleg er geen vooruitgang wordt geboekt.
- Het in groep 3 en 4 redelijk meekon komen maar nu uitvalt.
- De tafels moeilijk kan automatiseren
- Er een stagnatie dreigt.
- Kan worden gehouden door RC of IB als de leerkracht hierom vraagt.

Hoe houd je het gesprek

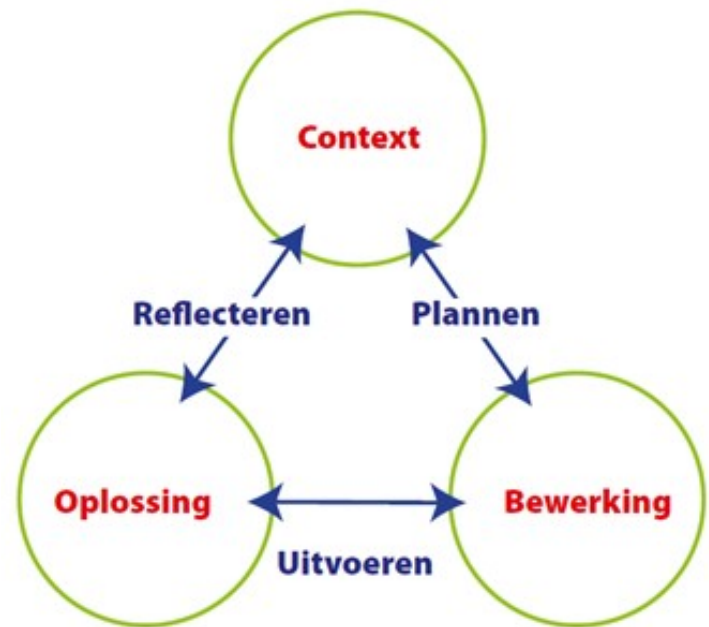
- Je neemt de luisterhouding aan en stelt open vragen: Leg me eens uit, hoe heb jij deze som uitgerekend? Wat dacht je toen je deze som zag staan? Kun je me vertellen wat de stappen zijn als je dit verhaaltje leest, weet je dan wat je moet doen?
- 5 W's en H vragen zijn enorm belangrijk om het kind te laten verwoorden, maar ook het herhalen van wat het kind zegt: "Je zegt dat je dit hebt gedaan?"
Wat, Welk(e), Wie, Wanneer, Waarom en Hoe?
- Het gaat om de interactie tussen jou en het kind.

Drie slagmodel voor ons als leerkracht

- Plannen; het in kaart brengen van de situatie.
- Uitvoeren; iets doen, uitrekenen bijvoorbeeld.
- Reflecteren; nagaan of het resultaat van onze actie klopt en past bij de situatie

Het is een observatie
middel

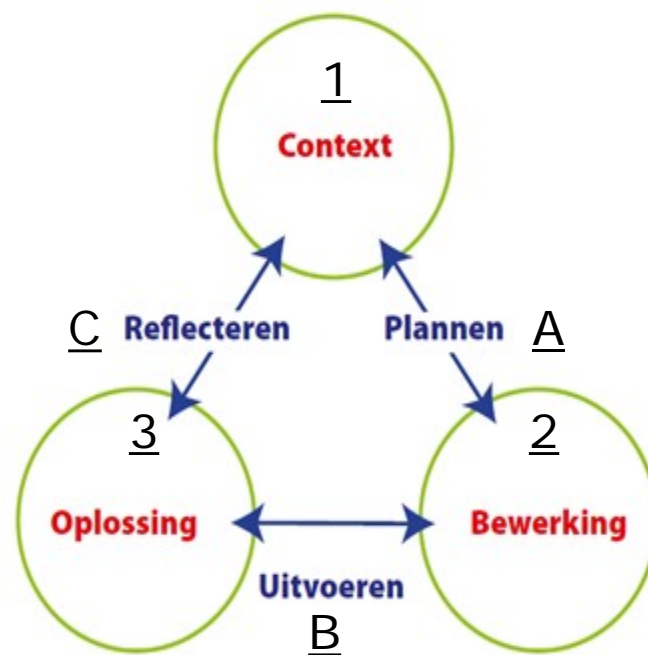
Wij kijken dus naar het proces (blauwe pijlen)

Het drieslagmodel is niet direct een oplossing voor het rekenprobleem, maar het helpt ons wel inzicht te krijgen in hoe een leerling denkt en handelt en waar het mis gaat in het rekenproces.

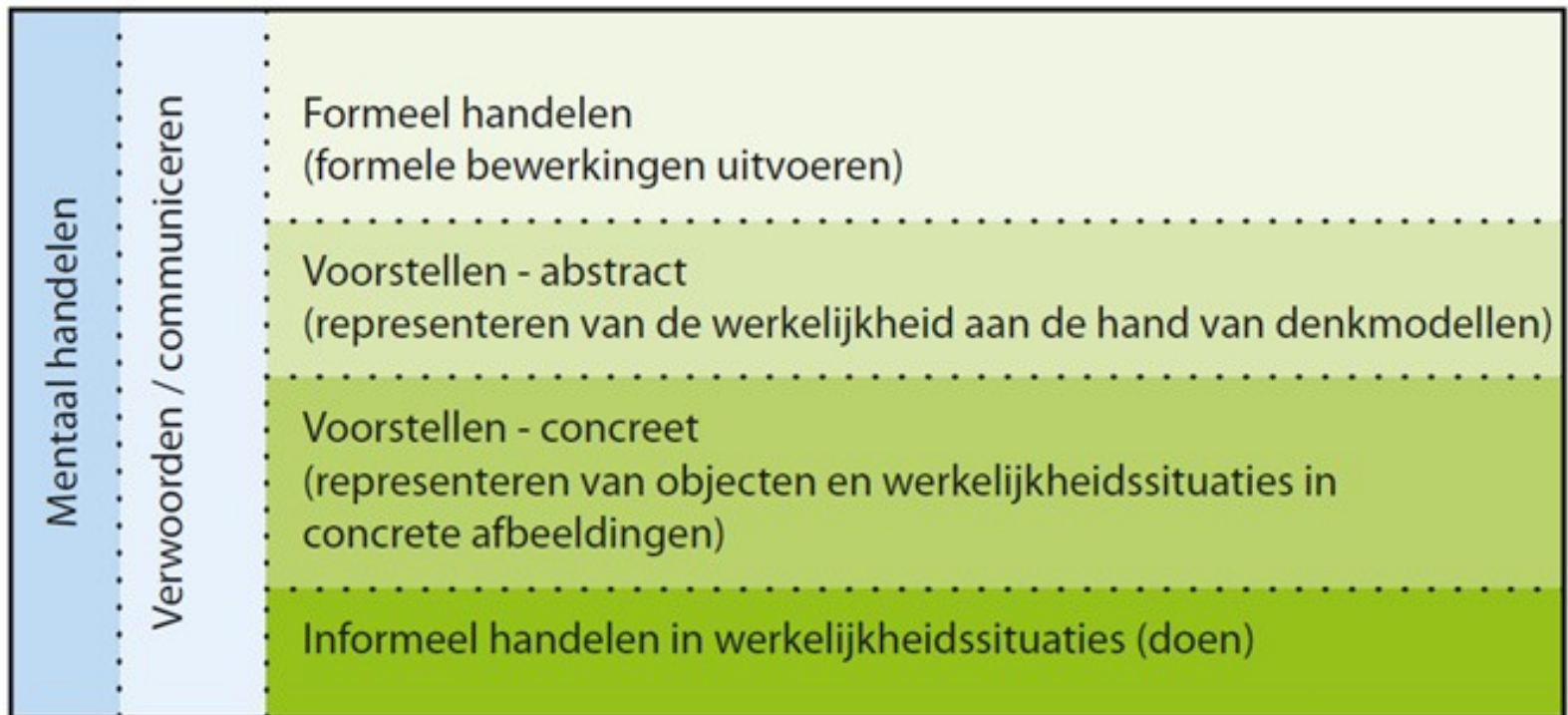
Het drieslagmodel uitgewerkt in denkstappen voor de leerling

- Stap 1: Wat is het probleem? Wat ga je doen om het probleem op te lossen?
 - A. Deze vragen leiden tot het plannen van een actie of bewerking.
- Stap 2: Wat ga je doen? Wat ga je uitrekenen? Wat doe je eerst?
 - B. De uitwerking van de gekozen bewerking(en) leiden tot het vinden van een oplossing.
- Stap 3: Wat heb je gedaan? Wat betekent deze oplossing binnen de context waarmee je begon?
 - C. Heb je de bewerking correct uitgevoerd?

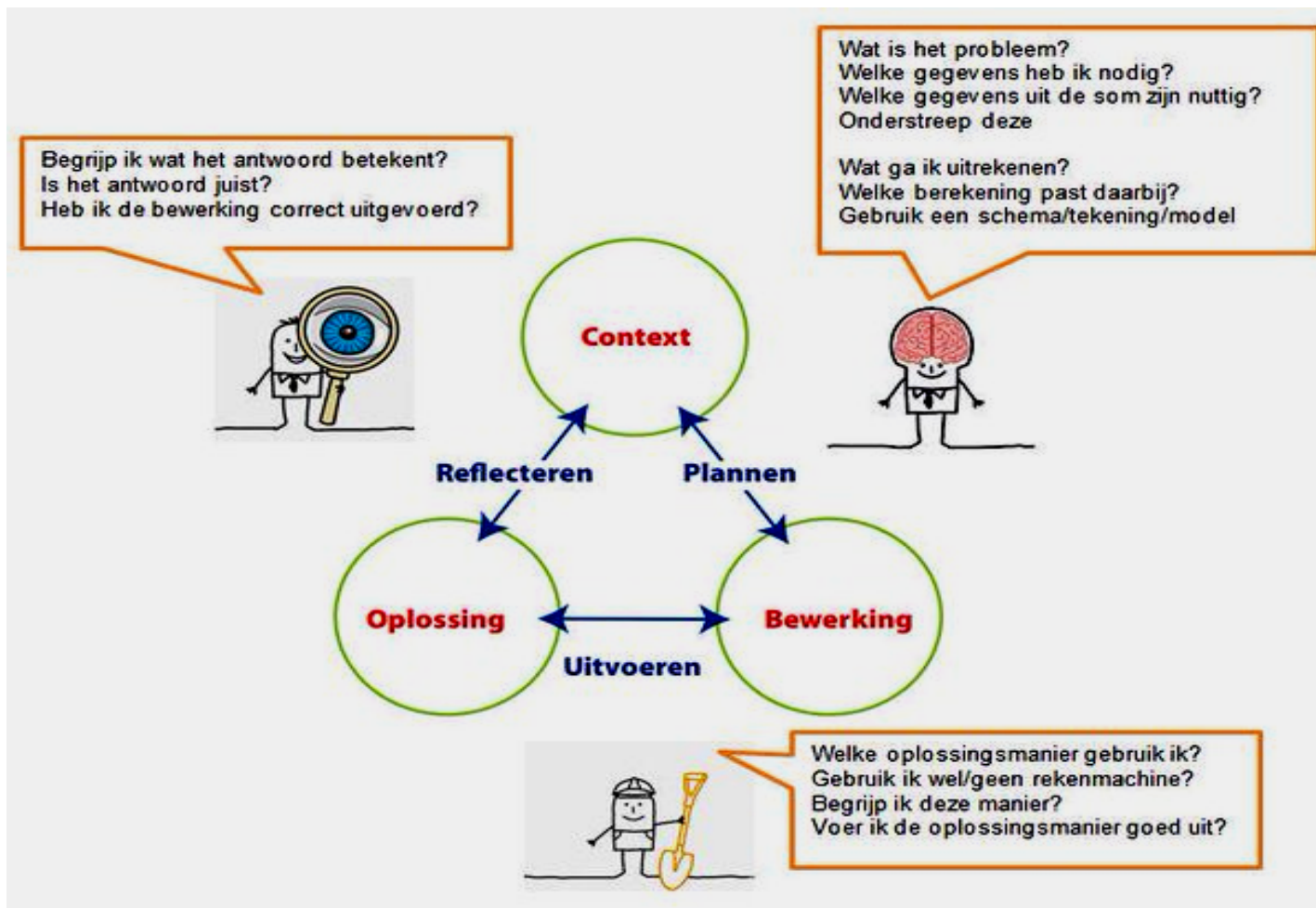

In welke fase bevindt deze leerling zich

Dmv gebruik te maken van het drieslag model tijdens het diagnostisch rekengesprek proberen we erachter te komen waar de leerling zich bevndt en hoe we hierop een adequate manier op in kunnen spelen.

Stappenkaart voor alle leerlingen

Stappen voor het oplossen van een rekensom (in ZW)

Stap 1. We bekijken de som

Stap 2. We plannen wat we doen

Stap 3. We halen de kale som eruit

Stap 4. We rekenen de som uit

Stap 5. We hebben een oplossing

Stap 6. We controleren of de uitkomst goed is.

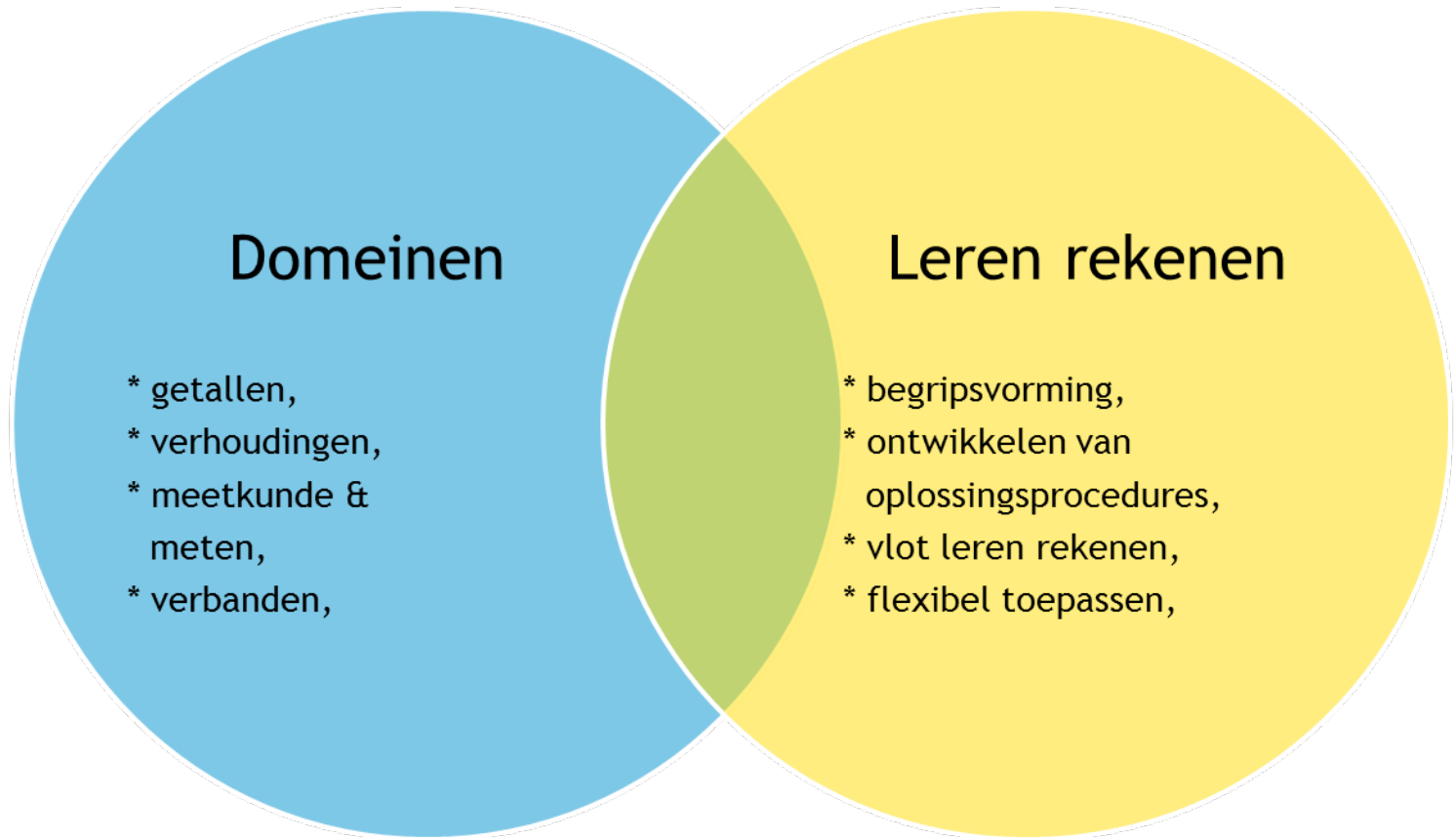
Opbouw van een rekengesprek

“Wanneer rekenen stagneert is het kind de eerste die hier een visie op heeft. Dus laat het spreken des te eerder komt het rekenproces weer op gang.”

(Protocolrekengesprek, Logtenberg,H, Volgens Bartjens jrg 28 2008/2009)

Vorbereiding: (bekijk wat je weten wilt of nodig hebt. Eigenwerk)

- Introductie (evt.naar de groep toe): Ik ga je een paar vragen stellen over rekenen.
- Kop: startvraag (evt. gekoppeld aan onderwerp bijv. meten)
- Romp: werkkaart, schaalkaart, toverkaart
- Staart: afronding quick reference card

Kaart 1

- Om **welk domein gaat het** (getallen, verhoudingen, meetkunde & meten en verbanden), **welke onderdelen** (notatie, met elkaar in verband brengen, gebruiken) **en welk niveau** (paraat hebben, functioneel gebruiken, weten waarom) ?
- In **welke fase** van de rekenwiskunde-ontwikkeling bevindt zich **de leerling** (begripsvorming, ontwikkelen van oplossingsprocedures, vlot leren rekenen, flexibel toepassen van kennis en vaardigheden ,zie drieslag model) ?

Werkkaart

2

Kaart 2

- Waar “wringt de schoen” volgens het drieslagmodel (aanpak, bewerking, reflectie)?
- Tip: Spiegel het werk van de leerling aan het werk van een “fictieve” leerling. Lok hiermee discussie uit!

IJsbergkaart

3

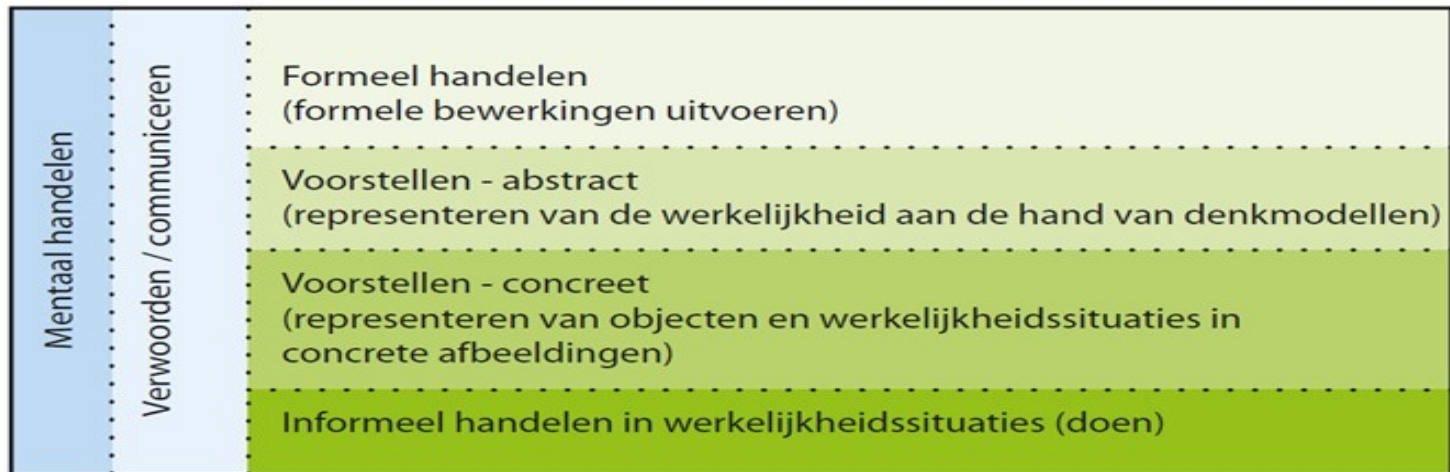
Kaart 3

- Op welk handelingsniveau werkt de leerling?

Je geeft hier een aantal opdrachten makkelijk/moeilijk en kijkt en vraagt.

- fase 1 informeel handelen, (rekenwiskunde situatie)
- fase 2 voorstellen-concreet, (werken met afbeeldingen)
- fase 3 voorstellen-abstract, (werken met modellen)
- fase 4 formeel handelen, werken met symbolen)

uit :ERWD protocol

Schaalkaart

4

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Kaart 4

- De leerling “schaalt” zijn eigen niveau in bij deze opgave.
- Naar welk “cijfer” zou de leerling eigenlijk toe willen?
- Wat heeft de leerling nodig om deze sprong te maken?
- Wat moet je hiervoor kunnen of nog leren?

Toverkaart

5

Kaart 5

Vraag

“Stel dat morgen alles anders is.
Dat je vannacht een hele bijzondere
nacht hebt en je morgen deze
opgave wél kunt maken!
Wat is er vannacht dan veranderd?
Waaraan kan ik zien dat er vannacht iets
veranderd is?”

Quick reference card

Kaart

1. Cirkelkaart
2. Werkkaart
3. IJsbergkaart
4. Schaalkaart
5. Toverkaart

Kindkenmerken

- A. Taal rekenbegrippen, rekennotaties)
- B. Manier van leren
(visueel, auditief, motorisch, coöperatief, construerend, modellerend)
- C. Getalontwikkeling (gevoel voor getallen en getalbegrip!)
- D. Motivatie, affectie, concentratie & geheugen
- E. Vormen van rekenen
(schatten, hoofdrekenen, kolomsgewijs rekenen, cijferen, zakrekenmachine, oplossingen buiten het rekenen)

Onderwijsbehoeften

- Hoe noteren we dit en willen we dit in parnassys hebben???

Sterke punten	Onderwijsbehoeften
-	-
-	-
-	-
Te ontwikkelen leergebieden (zone van naaste ontwikkeling)	
Prioritering	

Tot slot: Parnassys

Wat noteren we in Parnassys:

- Als het kind een diagnostisch rekengesprek heeft gehad met een RC of IB. (niet rekengesprek dit kan in de map van de docent
- Alleen de uitkomsten/conclusies zie schema “onderwijs behoeftes”, niet de gehele observatie zelf juist kort maar krachtig.

(bijv. Doel: eind gr.3 (of 7) deze leerling rekent op zijn vingers, de komende tijd werken we aan splitsen van de getallen 7, 8, 9, 10. Evaluatie na 5 weken intensieve RT.

Vragen en reacties

- Hebben jullie tips cq aanvullingen
- Wat zou je zelf graag op je eigen school willen doen en/of invoeren.

Dank voor jullie aandacht en tips.

11 maart 2016